

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)
27 iunie st. v.
9 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 26.

ANUL XXIX.
1893.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Un léc pentru copilăria noastră.

Conferență ținută la Ateneul din București.

Dómnelor! domnilor!

Sunt, in astă sêră, tocmai trei sêptemâni de când, in acestă locaș, un eminent coleg al meu, coleg pe vecinic-adormitórele, cum a đis dlui, pe nemuritórele, đic eu, foteluri ale Academiei Române, (cu tóte că de a lor nemurire — fie đis in trecêt, — eu unul me folosesc de-o camdată tot așá de puțin, precát vestita dină Calypso din Telemac se bucurá de a ei nemurire; căci — cată să ve declar — din fire, puțin ími place somnul, și, pe cât voi fi cu đile, țin a sta pururea deștept și veghiat la postul meu) coleg încá și pe invietórele și spornicele catadre ale universității, unde eu, cu voie-bună și fără preget, cat să-mi revêrs mereu bruma mea de șciință și spuza mea de iubire asupra tinerețului nostru școlar; coleg in sfêrșit chiar și pe acéstă mult prețuită și inaltă tribună a Ate-neului, unde atât cugetările cât și graiul sânt cu totul libere, neinstrunate de nici o restricțiune oficială, de nici o regulamentare doctrinarie; de aci, đic, acum trei sêptemâni, distinsul meu coleg in-tru tóte dl Hașdêu, pe carele prin urmare me bucur a nu avé in-tru nimic a-l invidiá și (ca să me serv și eu cu o glumêtă imagine pe care ați audit-o tot dela dlui) a nu avé nici măcar vre un prilej ca să strig in urmă-i: Arde-l, birjar! atunci când dsale îi prieșce a se desfátá singur cu luncușul pripelnic al u-

nei sánii, sburând pe luciul scilpicios al zăpeđelor, — dl Hașdêu ne-a spus, in-tr'o originală cuvêntare de om cu spirit, dar tot de-odată și de om... (cum să đic? — aide! fie!... că n'are de ce se ofensá)... de om impresionabil și nervos, de om... cu tóne, ne-a spus cum crede dlui că sântem *Noi in 1892*. (Acéstă conferență a dlui Hașdêu a fost tipărită in Familia 1892 nr. 12.)

Și cum ne-a đis că sântem?

Decă nu cumva mi se vor fi rătăcit mințile prin-țre rêsfratele și caprițioșele poteci ale speciósei și umoristice sale argumentări, eu unul m'am ales dintr'ensele cu aceste trei jalnice și máhnicioșe, ba chiar infiorátore și desperante conclusiuni:

Mai întéiu, că noi, cești câți sântem ađi in țera noastră dela mic până la mare, dela prunc până la moșnég, noi sântem cu toții copii, adecă sântem cu mintea scurtă, slabă, mărginită și nedomirítă; noi, toți cu totul, avem minte copilărescă.

Apoi, că, anume și tocmai fiind că suntem copii, ne aflăm dăruitiți cu toate cusururile; suntem rei la suflet, timpitiți în cugetări, zavistioși, pizmătăriți, zăcași, aplecați și porniți spre toate ușurințele, spre toate necumpătările, spre toate sburdălniciile vinovate ale minților neocapte, dedați cu toate scăpăturile bătrânești: viții originare, desfrânări senile, nepăsare pentru toate, incredere în nimica, lipsă de ori ce avânt generos al inimei, de ori ce serioasă gândire, de ori ce faptă cu temei.

În sfârșit — ca o prevestire pentru viitorul nostru — că fiind noi copii și rei, n'avem de-o camdată dinainte-ne altă zare, decât aceea a unei apropiate periri. Curând, mâne-poimâne, slabi și stricați cum suntem, ne va seceră pe toți vre-o epidemie cronică a societăților omenesci, vre un pojar moral, séu vre o angină difterică, răsădită la noi de vre-o uneltire a politiceii străine!

O așa șrtașnică sentență, alcătuită din presupusa constatare a unui fapt, adecă starea noastră de copilărie, — din inchipuita calificare a lui, adecă firea inreutătită a copiilor, — și din pedepsă ce i se cuvine, adecă pierirea noastră de pe fața lumii, un așa gróznic verdict, rostit de pe o tribună a liberei cugetări, de cătră un bărbat cu părul cărunt, ca și al meu, — (băgați de seamă, rogu-ve, că eu ȳic bărbați, și nu copii eu părul cărunt!) al unui bărbat deci, cu barba albă, ale cărui cuvinte nu ar trebui să fie nici odată de natură a șe svântă lesne din mintea auditorilor sei, mai ales când aceștia sânt, în mare parte, tinerii ce au, mâne, să ne urmeze la cărma intelectuală a vieții noastre sociale și naționale; o așa nemilósă condamnare, pronunțată aci, cu ton solemn, fatidic și amenințător, mărturisesc, dómnelor și domnilor, că tare m'a spăimântat, nu dórá ca un fapt real și pozitiv, ci numai ca o greșită aprețuire a realității, menită a turburá póte și a rătăci într-o câva mințile celor mai slabi de ângeri.

Eu, în de obște, cunoscându-mi deplina neputință ca orator și, prin urmare, șficios când e vorba de a osândi un public așa de numeros și de ales ca al Ate-neului, să me asculte, o întrégă oră, citind, cu ore-care anevoință cele ce péna mea mórtă a însemnat pe hârtie, în loc ca ele să fie eșite din vioiciunea sporitóre a viului graiu, eu, mai totdauna fug și me dau în laturi dela această tribună. Mi-e să n'o discreditez prin nedi-băciile mele; mi-e să nu v'o fac urită, îndrugând de pe densa, séu vorbe reu potrivite, séu idei nesăbuite.

Și într'adevăr, pe fiecare an, atunci când, în toiul iernei și al activității noastre bucureșcene, vine vremea să se întocmescă programa conferențelor societății Ate-neului Român, comitetul dirigent îmi face și mie onórea de a-mi cere să me înscriu și eu cu o cuvântare în public. Eu, mai totdauna răspund, cu o fórte sinceră umilință: «N'am, ȳeu, nimic nou și interesant de spus acum, auditorilor dela Ateneu. În asemenea cas, tăcerea, au ȳis înțeleptii trecutului, tăcerea este de aur!»

Mie inse, să-mi dați voie, dómnelor și domnilor, să adaog pe lângă această veche apoftegmă, că: de aur póte fi și cuvântarea, când ea detăinueșce cugetări și adevăruri de un preț nestemat. Reul, primejdia este atunci numai, când, sub ușóra poleielă a unei sclipitóre cuvântări, stă pitită o netrebnică și soiósă ghiulea de metal calp, de pacfon ori de tumbac, imbrobodită în foită de șic!

De așa primejdie, caut în totdauna să me feresc. M'ar muștrá conșciința d'aș veni să ve stropșesc aci auđul și mințile cu amăgitóre și viclene improșcături.

Dar, vie-mi, bune-óră, prilejul de a îndreptá o eróre, în folosul unui public ce-mi este așa drag, așa.

simpatice și așa bine-voitor ca acesta al dvóstre; ivescă-mi-se ocașiunea de a restabili un adevăr, chiar și în pofida unui eminent și prețuit coleg, cum este dl Hașdėu, apoi, eu, după perdea nu me voi ascunde, ci, dând precădere cugetului drept ce me îmbie a vorbi, asupra stângăciei vorbirei prin care acel cuget va eși dinainteve la lumină, eu cutez atunci, fără șfielă, să me infățizez aci dinaintea dvóstră, și răspund, cu o adâncă și puternică credință în vërtoșia sufletescă a némului nostru românesc de astăđi, răspund că: în anul 1892, noi nu mai sântem în stare de copilărie; că copiii, din ori ce loc și din ori ce timp, rei nu sânt din fire, ci numai unii din nărăvire; și că, ori câte ar fi, de acum înainte, molimele care ne-ar bântui, ele, chiar decă vremelnic ne-ar vătémá într-o câva, totuș nu vor poté, într'un viitor apropiat să ne prăvălécă până la deseveșita noastră peire.

Îmi vine fórte curios, dómnelor și domnilor, acum când stau aci față cu dvóstră, nu mai sântem copii.

Inse, decă așa face într'altfel, ce s'ar întemplá? N'ați avé ore dvóstre tot dreptul să me intiminați, ríđend, cu vorba românescă: «Vrabia tot puil!» rămânend ca eu, întocmai ca unchiașul copilărit din poveste, să trâncănesc aci verđi și uscate, alintându-ve mereu cu numele de: «Copilașii și copilițele tati!»

Asemenea glume ne-ar prinde reu. Ele ar dovedí că ceea ce facem noi aci, adecă de v'a vorbit mai deunăđi dl Hașdėu și de ve vorbesc eu astă sérá, iar dvóstre de ne-ați ascultat, toate acestea ar fi curate copilării. Sânt convins că ênsuș dl Hașdėu, de s'ar fi gândit mai serios la una ca asta și nu s'ar fi lăsat prea lesne în voia vre-unei impresiuni personale a momentului, de sigur nu s'ar fi ispitit să-și pună la bănuielă serioșitatea spuselor sale.

Într'adevăr, nu este nici de inchipuit că dlui a voit să ne ȳică: «Voi toți aveți minte copilărescă, sunteți rei și de aceea aveți să peritiți! Numai eu unul pot să ve judec, nefind în starea voastră!» Nu! e invederat că nu acesta a fost gândul dsale, de ore-ce și-a intitulat declarațiunea: *Noi în 1892!* adecă voi publicul împreună cu mine oratorul.

Dar atunci, decă toți sântem cu mintea necóptă și stricatá, decă toți sântem copii, cum ore póte unul dintre noi să ne judece? Avé-va vre-un temei judecata lui copilărescă?

Dintr'acéstă dilemă, eu nu vėd scăpare alta, decât să mărturisim curat că toate defectele noastre actuale, pe care ni le-a invederat dl Hașdėu, nu fără de a răspândí asupra-le ca o ciudată umbră de pică și de ne-caz, acele defecte nu trebuie să le atribuim unei inchipuite stări de pruncie a societății noastre, ci altor cause, altor isvóre, ce nimic n'au a face cu nevinovata copilărie.

ȳică-ni-se dar că avem tot felul de cusururi. Póte că cei ce o ȳic, reflectând negreșit tot odată în mod obiectiv și subiectiv, nu se vor prea înșelá. Dar, pentru numele lui Dumneđeu! de ce să incurcăm pe bieții copilași în așa păcătóre daraveri? Cea mai de căpetenie, cea mai șfântă a noastră datorie de ómeni în tótá firea, este tocmai să-i ferim, să-i scutim, să-i ocrotim de relele și de greșelile noastre.

(Va urmá.)

A. ODOBESCU.

În general iubești numai pe femeile frumoșe; a-dori inse pe cele urite când te pui să le iubești.

Lumea mea.

De mică-mi pare lumea! — De brațele-aș întinde,
Cu-a mele două brațe, eu lumea aș cuprinde,
Și decă a mea față spre cer aș îndreptă,
Eu stelele clipinde cu drag le-aș sărută.

Astfel diceam în mine, și brațele-am întins,
Și-atunci, pe tine dragă, la pieptu-mi te-am cuprins,
Și-apoi când a mea față încet am ridicat,
Nu șciu, de ochi séu stele, erau ce-am sărutat.

MATILDA PONI.

Cușca leului.

Comedie în versuri într'un act, după Henri de Bornier.

Persónele piesei :

Lordul Edward.
Nelly, pupila sa.
Un servitor.

(Un mic salon lucos și cu gust mobilat. O mésză în mijlocul scenei. Canapea, foteluri, scaune aședate în semi-cerc la mică depărtare în urma mesei. Ușă în stânga planul I-ii; ușă în dreapta planul II.)

Scena I.

NELLY (*singură.*)

(*Lucrésză la o broderie; după o clipă dela ridicarea cortinei ciasul bate opt. Lasă lucrul și se ridică.*)

Opt! — E timp să vęd de ceaiul scumpului tutor al meu...

Când lipsește el d'acasă vremea trece-așă de greu!

(*Sună. — servitorul intră, aduce serviciul de ceai și ese. Nelly pregătește.*)

Dómné! unde-mi este gândul... Lectiunea-i pe deséră,
Și caetele nescrise... Sigur c'o să mi le céră...

Ce-o să crédă? Că-s lerósă, unde n'am lucrat nici pic.
Da, nimic de ieri; ba încă... mai puțin decât nimic.

Cum o să me certé!... Merit cu vederea să nu-mi trecă...
E bun suflet, dar ia cércă în necaz să-i faci vr'o lécă!..

— Aș voi cu tóte astea pururea să-l mulțumesc,
Prin silință și-ascultare, de 'ngridirea ce primesc.

Me invétă, îmi dá lectii, mie, un copil. El, care,
Fu ministru-a tot puternic; el, ce după rěsturnare

Gloria-și păstră neatinsă; orator ce fermecă
Cu-a sa vervă ne'ntrecută pe ori cine-l ascultă,

El, privit de Engliera ca o fală-a sa unică,
Să-mi de-a lectii mie, mie... o copilă mititică...

Ce-s în ochii lui, firește, decă nu copilă, da,
Rudă-a lui cam de-departe și de care... făr' a-și da

Sémă, póte, se ocupă, din deprindere... frătește...
Dar... ca mâne, cine șcie, o să-l vęd că se pornește

Dela noi d'ací, și-atuncea... n'o să ne mai aibă 'n gând,
Pe noi... cei remași acasă... — Densul e... Aud um-

blând.

(*Alérgă și incede a rėscolí pe mésză niște caete.*)

Scena II.

NELLY, LORDUL.

LORDUL.

Nelly, draga mea, ești bine?

NELLY.

Da, milord, destul de bine,

Fără indoiélă...

LORDUL (*observându-o.*)

Nelly, șcii ce-o să te 'ntreb pe tine?..

NELLY (*plecând ochii.*)

Nu...

LORDUL (*zimbînd.*)

Caetele, de pildă...

NELLY (*incurcată.*)

Scump tutor...

LORDUL.

De nu me 'nșel

Să istorisești, îți dasem, mórtea marelui Cromwel
Protectorul. Promisesesi să analizezi, îmi pare,
Lectia-mi de ieri... așă e?

NELLY (*incurcată.*)

Scump tutor, pricina care

M'a făcut să nu pot...

LORDUL.

Este?...

NELLY.

Îmi veni ca și-alte ori

Gândul cum esplici de bine și... me prinseră fiori.

Astfel... n'am avut curajul... N'am putut...

LORDUL (*cu blândețe.*)

Ei bine, bine...

Speriósă și modestă totdauna... Ađi, în fine,

Nu te cert de fel... Dar mâne, sigur că te voi certá

Mult... și cu asprime încă, decă...

NELLY (*rugător.*)

Milord...

LORDUL (*zimbînd.*)

Mâna ta..

NELLY (*a parte.*)

E draguț de tot...

LORDUL (*a parte.*)

Prea aspră o gălesc a mea purtare...

— Nelly, mai aprópe vino. Șcii că ești frumósă tare,
Astă-séră? Pentru cine te-ai gătit așă?...

NELLY (*cu naivitate.*)

Pentru dumneata, de sigur...

LORDUL (*ridénd.*)

Să cred óre-așă ceva?

Cum? pentr'un bétrân ca mine?

NELLY (*ridénd.*)

Nu tocmai bétrân...

LORDUL (*ridénd.*)M'a-
siguri?

NELLY.

Patruđeci de ani...

LORDUL.

Și numeri numai șeaispređece muguri..

Sunt bétrân pe lângă tine, Nelly... Uită-te un pic:

Ici, în pěrul meu, copilă; spune, nu găsești nimic?

*

Primăvera ta incede, vera mea spre toamnă scade;...
Firele de-argint de coala sunt zapada 'ntei ce cade...

NELLY.

O! Milord cu-atât mai bine, căci să vezi, instinctul meu,
In necasul celor carii de bătrâni își rid mereu, —
Îmi șoptește că Natura face să îmbătrânescă
Omenii cei buni, ca astfel, mult mai buni să-i potrivescă.
Mult mai bine-i stă blândeței când mai gravă-a devenit;
Zîmbetul, nu-i șters de vreme, ci de ea intipărit.
E știut apoi că omul num'atunci îmbătrânește
'N-adevăr, când reutatea s'a infipt in el orbește...

LORDUL (*ridând.*)

Nelly-ți mulțumesc din suflet, căci sunt bun, nădăduesc.
Și pe urmă... ca un tată de duios eu te iubesc.

— Ei, dar știi tu Nelly, dragă? Prea frumos vorbești,
prea bine...

Când acum cinci luni de zile am venit aci, in tine
N'am găsit atâta farmec, nici atâta spirit...

NELLY (*ridând.*)

Da.

Póte sta prostia inse mult timp lângă dumneata?!

LORDUL.

Cam sêlbatecă, sglobie, plină de neastempărare...

NELLY... (*naivă, cu grabă.*)

O! nu me mai urc pe arbori, te asigur!...

LORDUL.

Ce schimbare!

Din copil, o fată mare aședată... nu-i așa?
Tainică și gânditoare... și... de nu me 'nșel cumva...
Cam romantică...

NELLY (*cu serioșitate.*)

Ce-i dreptul, de cinci luni multă gândire
Me frământă... A! vezi? Iată, tot copilă-s! — Pe vorbire
M'am pornit, uitând... — Vrei ceaiul, scumpul meu
epitrop?

LORDUL (*mergând spre mäsă.*)

Da...

— Iată și diare! (*Ia unul.*)

NELLY (*alergă și îl smulge din mână.*)

Milord... o! nici unul nu-ți voi da.

Căci diarele asupră-ți au demonică putere.
Fie că-ți insuflă ură, fie că-ți aduc plăcere,
Tóte sînt ca o cutie a Pandorei... Ori și când
Aste file uriașe te neliniștesc curând...
Te atâță, te fac aspru, te-amăresc și ca o mare
Mi te fac de sombru... Milord, o! te rog, de fel diare!..

LORDUL.

Reutate mititică, să mi-l dai nu ai de gând?

NELLY.

Nu. Me tem de vijelie!

LORDUL (*smulgându-i-l.*)

Celui tare, vezi? Curând

Ești silit a te supune...

NELLY (*venind lângă mäsă — neliniștită.*)

Ved, Milord...

(*Lordul desface diarul cu lâcomie și după ce ceteșce puțin, dă semne de nemulțumire și de iritare.*)

A! iată! iată!...

LORDUL (*din ce in in ce așitându-se.*)

Acte-oficiale... Care-s?... A! infami! grețosă cătă!
— Camera de lordi... Discursul lordului... De 'mmăr-
murit!...

Am avut dreptate multă Londra când am părăsit!

O! de cât s'audă ceea ce se dice și să vedă

Ce se face, e mai bine să s'arunce omul pradă

Dela sine chiar, uitării!... O majoritate, când

C'un așa guvern pășește, omul tare, ajungând

Să se vedă 'n neputință, e mai înțelept să tacă.

(*Umblă întăritat; Nelly îl urmărește cu ceșca de ceaiu.*)

O dorință, contra cărei lupt mereu, me tot atacă...

Par' că m'aș întorče 'n Londra să-i sfărâm pe toți, cu
drept.

Nu... Ar fi in pripă. Lasă, mult mai nemerit s'aștept,

Și să-i las ca intre dênșii inceleștați, să se slăbescă,

Și atuncea lovitura mea din urmă să-i sdrobescă!

Hei, dar pentru-acesta vreme trebuiește, negreșit!

NELLY.

Dar Milord! nu vezi că ceaiul dumitale s'a rēcit!

LORDUL.

Bine, bine... — Cuvēntare! Este asta cuvēntare!...

NELLY.

Dar äst ceaiu n'o să mai fie de beut... mi-e témă tare.

LORDUL (*rēstit.*)

Ei, ia să-l vedem... — Nu are nici un gust. Prea s'a
rēcit!

(*Nelly îi tórănă din ceainic.*)

Prea fierbinte-acum!

NELLY (*punându-i cremă.*)

Ia gustă. E ceva mai potrivit?

LORDUL (*apucând iar diarul.*)

N'are gust...

NELLY (*smulgându-i-l din mână.*)

O! de-astă dată nici de cum... ce-o fi să fie!

LORDUL (*necăjit.*)

Iarăș? Dă-mi-l...

NELLY.

A Pandorei nestatornică cutie?

Nu, Milord...

LORDUL.

Și ai dreptate, căci avem de răfuit

Chestia unor contracte ce erau de pre 'nnoit...

NELLY.

Cum? Contracte mie, Milord? Daraveri de-acestea mie?

LORDUL.

Nu mai este timp de glumă. Te rugasem eri a scrice

Arendașului moșiei tale. Spune, ai făcut?

NELLY.

Iartă-me, eră să vie mâne. Astfel... am cređut...

(*Va urmă.*)

RADULESCU-NIGER.

* Dragostea copiilor și grija de ei, e nesecată poe-
sie pentru o mamă.

*

Geniul nu se póte imită.

Dela câmp.

Ce ȃice Kneipp despre cura de apă.

Nici o frunză nu séménă absolut și cu deseveșire celelalalte, cu atăt mai puțin se póte ȃice acésta despre sórta omului. Décă fiecare și-ar puté face biografia sa inainte de mórte, atunci am avé mai multe icóne de viétă decăt ómeni. Sânt incálcite cáile cari trec in viétă ta in cruciș și curmeziș și se aseménă cu firele de ată ce sânt puse fără sistem una peste alta. Adese-ori acésta ne pare așá, in realitate inse e altfel. Sórele credinței își aruncă razele sale in intunerecul nesfêșit și aratá cum tóte cáile duc la un scop precisat de cãtră Creator. Sânt minunate cáile providenței.

Décă eu din culmea vârstei mele îmi intorc privirea spre anii petrecuți și spre cáile mele inválmășite, aflu că acestea merg câte odată pe marginea prăpastiei, in urmă inse totuș ne conduc la înălțimea chemării nóstre peste așteptare. Și am tot motivul să laud acésta procedere a providenței, cu atăt mai mult, cu cât cáile care mi se páreau că me conduc la mórte, in cele mai multe casuri mi-au arătá isvorul pentru o nouă viétă.

Eram de peste 21 de ani, când cu pașaportul in busunar mi-am pársit patria. In condică eram trecut drept calfă de țesător, in sufletul meu inse altfel îmi erá destinul. Cu dor și sete așteptam de mult acésta scăpare și voiam să me fac preot.

Astfel nu m'am mai dus la fabrica de țesut precum mi se poruncise, ci am luat-o din sat in sat, cãutând decă nu se va găsi cineva ca să me ajute la studiu. Atunci repozatul prelat Matei Merkle († 1881), me luá sub protecția sa, me puse la carte și me invétá doi ani de ȃile, astfel incăt in urma acestui studiu am putut să fiu primit in liceu. Munca fu grea și fără ori-ce prevedere. Dupá cinci ani de miserii și incordări, me sfêșisem, atăt trupeșce cât și sufleteșce. Incă îmi aduc aminte de vorbele hangiuului unde trásesem, când tatál meu me luase odatá acasă dela liceu: «Meștere, ȃise el, acésta e cea din urmă datá când il duci acasă pe acest student». Și nu numai hangiuul acela ȃicea așá; tótá lumea erá de aceeaș párerere. Erá un medic militar care trecea pe atunci ca mare filantrop și iubitor de sáraci. In anii mei din urmă ca student, el me visitase mai mult de o sutá de ori. El mi-ar fi ajutat bucuros, dar bóla mea intrecú tótá puterea lui. Eu pierdusem ori-ce speranță și nu așteptam decăt mórtea.

Pentru a cãutá distracție, rêsfoiam adese-ori prin cãrți. Intémplarea — eu intrebuintez acésta vorbă fiind că se intrebuintezá, dar intémplare nici nu esistá — îmi dete in mână o carte fórte modestă. Tratá despre cura de apă. In sfêșit o să-ți faci o posiție independentă, astfel îmi plesni de-odatá prin cap. Rêsfoesc inainte. Adevérat, se potrivíá. Ce bucurie, ce mângáere! Speranțe noue se deșteptará in sufletul meu. Cárticica acésta deveni paiul de care me acáțasem, peste puțin fu cãrja de care se rađimá bolnavul, iar ađi e pentru mine luntrea mântuitoare ce providența mi-a trimis in ȃilele de grea incercare.

Cárticica ce vorbiá despre puterea vindecátore a apei, erá scrisá de un medic; aplicațiunile erau fórte rigurose și aspre. Eu am incercat un sfert de an, o jumétate de an aceste aplicațiuni. N'am simțit nici o ameliorațiune, dar nici desavantage nici odatá. Asta me incurajá. Veni iérna anului 1849; eu me aflam din nou la Dilligen. De 2—3 ori pe sêptémánă mergeam intr'un loc singuratec și me scáldam câteva momente in Du-

năre. Mergeam repede la locul de bae, dar mai repede me inapoiam acasă in odaia caldă. Nici o stricáciiune nu-mi făcú acésta bae rece, dar dupá cum judecam, nici mare folos nu-mi aducea. In anul 1850, am intrat in Georgianum din München. Ací am dat de un student sórac, cãruia îi mergea mai reu și decăt mie. Medicul nu nu voise să-i dea certificatul necesar pentru a puté sta cu ceialalți la mész, fiind că, dupá opinia lui, nu mai avea să tráescă mult. Acesta îmi devenise colegul meu iubit. Eu l'am inițiat in secretul cãrticelei și améndoii practicam ordonanțele pe intrecere. Prietenul meu obținú in scurtá vreme dela medic certificatul necesar și tráeșce și ađi. Iar eu me intáriam din ce in ce, me făcui preot și implinesc acésta sfântá chemare de mai mult de 38 de ani. Prietenii mei me mágulesc și me admirá și ađi, când sânt deja de 70 de ani, pentru tária glasului meu și forța corpului meu. Apa mi-a remas o amicá și nu e mirare decă și eu îi sânt credincios.

Numai acela șcie să aprecieze miseria și neajunsurile altuia, care și el a fost in miserie și neajunsuri.

Nu toți bolnavii sânt de fel nenorociți. Sânt bolnavi cari au mijlócele de a sta câtva timp sub tratament. Pe astfel de bolnavi îi refusam dela inceput. Eu îmi intorceam privirea mai ales spre bolnavii sáraci, la cari medicii renunțaserá și nu puteau să-și procureze doctorfi și mijlóce de vindecare. Astfel de ómeni sânt o multúme care ađi me iubesc; fiind că pe sáraci de soiul acesta eu nu i-am refusat nici odatá. Ar fi fost lucru fără suflet să refus acestor nenorociți isvórele de scăpare ce mi-a adus și mie tãmáduire și mântuire.

Multúmea suferinđilor și variabilitatea bólelor m'a îndemnat să imbogățesc procedura cu apă și să perfecționez metoda de hidroterapie.

Sânt recunoscător din suflet cãrticelei ce m'a introdus in acésta curá. Darindatá am observat, că unele aplicațiuni sânt prea rigide, prea severe pentru firea omenescă. Cura de apă erá consideratá pe atunci ca o curá próstá, un fel de șarlatanism, și sânt mulți cari și ađi sânt de acésta opinie. Și eu admit că unele aplicațiuni și intrebuintări din cura de apă primitivá, se potriviau câte-odatá mai bine pentru un cal decăt pentru un om cu musculatura slabá și cu nervii fini.

In biografia vestitului párinte jesuit Ravignau, se găseșce pasagiul următor: «Bóla lui, o bóla de gát, se agravá și mai tare prin incordare (párintele erá un predicador vestit, care cu zel apostolic propovăduíá invétătura lui Christ prin Paris, Londra și multe alte orașe), și deveni cronicá. Gátul lui deveni o raná și glasul lui se stinse. El petrecú doi ani intregi (1846—1848) in neacțiune și suferință. Tóte tratamentele, schimbarea aerului in sud, remaserá tóte fără rezultat. In luna lui iunie, anul 1848, párintele Ravignau se duse să locuiescă la doctorul K. R. in vila lui din valea B. Intr'o diminetá când toți cásenii se pregátiau să ia dejunul dimpreună, doctorul anunță celor de față că párintele se simțiá reu și n'o să vie la mész. Apoi doctorul se retrase, se duse la bolnav și-i ȃise:

— Scólá-te și me urmézá!

— Dar unde vrei să me duci? intrebá párintele.

— Vreau să te arunc in apă.

— Să me arunci in apă? ȃise Ravignau, cu frígurile acestea, cu tusea mea? Dar de, ce să me fac, sânt in mánile dtale, dispui de mine.

«Erá chestia de o bae, ȃisá bae de návalá, un remediú fórte energic, dupá cum spune biograful. Resultatul fu admirabil. Séra doctorul aduse pe bolnav la mész și își povestí el énsus, reinsánétoșat, tãmáduirea sa».

Asta inse e o cură prea energetică, care de și are rezultate foarte bune câte odată, totuș nu e de recomandat.

Acı trebuie să amintesc, că eu nu aprob tóte aplicațiunile obicinuite la institutele nóstre de hidroterapie, ba le reprobez câte-odată. Mie mi se par prea tari, și câte odată prea unilaterale. Se ia prea mult după calpod și se dă puțină importanță bolnavului decât e mai slab ori mai tare, decât bóla e mai veche ori mai nouă, decât a făcut devastații mai mari ori mai mici. Și chiar acı in variabilitatea întrebunțării acestor aplicațiuni se probéză meșterul. Au venit la mine bolnavi din diferite institute de hidroterapie, cari s'au plâns dicend: «Nu mai erá de suportat, am fost maltratát in tótá puterea cuvântului».

Așá ceva nu trebuie să se întemple.

Odatá mi s'a prezentat un om sánetos care spuse că s'a imbolnăvit spélându-se diminéta.

— Cum ai procedat? îl întrebai eu.

— Am ținut capul in fiecare diminéta câte un șfert de cias sub burlanul dela puț, din care eșiá apa rece ca sloiul.

Așá nu erá mirare că s'a imbolnăvit. Noi rıdem și ne batem joc de o astfel de procedură próstá și iratiónală. Și totuș câți sânt aceia cari au comis astfel de nesocotință și in chipul acesta a inspirat pacientului grózá de apă. Aș puté să probez acésta cu exemple ne-numerate.

Eu previn pe ori și care de a nu întrebunță nici odatá apa prea tare ori prea des. La cas contrar, elementul vindecător face stricáciune și increderea pacientului trece in frică și in spaimă.

Treideci de ani am fost sondat mereu și fiecare aplicațiune am încercat-o cu mine ênsumi. De trei ori, o mărturisesc sincer, m'am vėđut nevoit să schimb sistemul meu, să slăbesc trudele, să descind dela prea marea vigilitate la blândețe și domolire, din ce in ce mai mult.

După convinția mea de ađi, statorită mai mult de 17 ani și confirmată prin vindecări numeroșe, acela are la întrebunțarea apei rezultatele mai sigure, care întrebunțézá apa in chipul cel mai ușor, mai simplu și nevinovat.

SALON.

Amintiri din rėsboiu.

Și căpitanul, unchiul, așá ne povesteșce:

«Sunt cincispredece ani!... Erá o đı prevestitoare de mórte și măcel... Ședeam in cort pe patu-mi... Citiam cu lăcomie vești bune ce promisem din București atunci... Nevésta mea iubitá îmi dase un copil... Erá băiat copilul... Băiat, ce fericire!... Și eu, eu tatá, Dómne! Ce bucurie mare! Oh! tatá, dulce nume, ce 'n visuri dór găsești...

De-atáta fericire plángeam ca un copil și sárutam scrisórea cu drag, cu dor aprins...

De-odată inse górná resuná in tăcere și bubuit de tunuri s'aude 'ngrozitor...

Atacul incepuse din patru părți de-odată... Săr iute in picioare, la trupá merg de-a dreptul... Compania comand... Și după ordin iute noi mergem la atac...

***

O đı așá mărétá, de vitejie mare, nu voi uitá in viétá... Erau eroi románii bėtránului Carpat... Mergeau cu bărbăție la mórte glorióșá și infruntau dușmanii zimbind de truda lor.

Dar lupta se 'nteșce și-ajunge piept la piept... Osmanii vor să eșá... Din Plevna se reped... Ca valurile mării spre noi se năpustesc...

Atacul se respinge și 'ncepe iar din nou...

Oh! e grozav acuma, cumplit de povestit...

Nu s'audiá nimica, erá prea mare sgomot și sânge pe tot locul vedeai intr'a ta cale...

Picau románi mulțime, picau și turci d'asemeni, răpiți pe întrecute de glónțe-omoritoare...

Cálcai tot pe cadavre, mergeai tot înainte, avénd de țel atáta, atáta dórá: Plevna!...

***

De fumul des și negru nici sórele se vede. Și noi pășim nainte, mereu tot înainte spre Plevna 'nfuriáti...

Se luptá tot románul cu dor de a lui țérá și móre

fericit... Dar turcul ca și densusul se luptá vitejeșce, cá au vitéz in frunte pe pașa cel vestit...

Osman e pașa care, d'atátea luni de đile, armatele-aliatale le ține tot in loc...

Osman, ce-și căpėtase pe drept numele-i mare... Osman, Gazi Osman... Osman vré ca să ducá pe turci la biruință... Séu toți cu toți să mórá pe câmpul de rėsboi...

Și lupta-i ațitá cu cât sângele curge, cu cât sgomotul creșce...

Și noi pășim nainte, pășim ca beți de sânge spre Plevna ce ni-e țel...

***

Bubue tunul... Glónțele șuerá... Strigáte, vaiete s'aud cumplit... Górnele suná, tobe resuná... Ómenii picá... lupta e 'n toi...

Osman călare, vitéz și mândru, pe turci indémná mereu-mereu. Măcel de mórte s'aprinde iute!... E 'ngrozitor!...

Un țipát inse predominézá... Țipát de falá și de triumf... Úrra și urral... resuná 'ntr'una... Măcelul este și mai cumplit...

Inving románii!... In Plevna 'ndată, intrá cu toții... Și tricolorul sus se ridicá, in mii urale, de 'nvingători...

Osman vitézul cade ránit...

Un glonț d'asemeni, primesc in umér... La rėndu-mi pic...

Nu vėđ nimica, șciu dór atát... Turcii-s bătúți... Șciu cá románii au biruit...

Mi se 'nchid ochii, dará șoptesc:

— In veci trăiészca ce-i românesc!...

***

M'am reintors la viétá... Eram intre ai mei... Copilul erá 'n légán, iar eu n'aveam un braț...

In schimb, aveam o țérá scăpatá de dușmani... Eram apoi și tatá, un tatá fericit...

Și 'n cet, ștergėndu-și ochii de fericire mare, așá sfěrșeșce unchiul:

— Vėđui cu ochii visu-mi... Vėđui căderea Plevnei... Vėđui și vitejia oștenilor románi... Vėđui neatėrnarea frumóșei nóstre țeri... Vėđui, de tóte acestea, cu drag mi-aduc aminte... Venit-a rėndul vos-

tru acum să vi-l vedeți!... căci visul vostru-i mare, cum fuse și al meu... Dar pân' atunci să ținem:

— Trăiește România!

Iar noi cu toții ca dânsul, strigat-am într'un glas;

— Trăiește România!...

MAPTON.

Două femei și un bărbat.

În Karlsbad s'a petrecut într'una din zilele trecute o aventură familiară, de care vorbesc toate ziarele germane.

Pe la mijlocul lunii iunie un domn din Berlin cu numele Flimer, cunoscut în cercurile amatorilor de cai și alergări, spusese tinerii și frumoasei sale neveste, că trebuie să se ducă pe vre-o câteva săptămâni în Ungaria, ca sa-și cumpere niște cai de rasă.

Frumoasa nevestă nu făcù nici o obiecțiune.

Trece o săptămână dela plecarea bărbatului și dna Flimer se plictisise grozav de văduvia, în care se găsea. Ca să se mai distragă, se hotărî să se ducă la Karlsbad, unde se află un vechiu prieten al ei din copilărie, cu care întreținuse înainte de a se mărită, relațiuni amorose.

Sosind la Karlsbad, ea trase la otelul P. scriindu-se în listă sub numele de dna Flimer. Ea făcea mari furori la această stațiune balneară, atât prin toaletele ei elegante, cât și prin frumuseța ei rară. Acolo a și întâlnit pe fostul ei prieten și amândoi începură să ducă o viață veselă — blagoslovind comerțul cu cai din Ungaria.

În vremea asta dl Flimer petrecea la Budapesta, unde făcuse cunoștință cu o ungarică frumoasă, cu numele Ilka. El se recomandase femeii că nu e însurat.

După ce-și termină afacerea, dl Flimer pornește spre Berlin. Dar ia și pe Ilka cu el, ca să mai petreacă câteva zile împreună la Karlsbad, înainte de a se despărți. Amândoi sosesc la Karlsbad sêra târziu și trag tot la otelul P. În lista călătorilor se înscrisese «Flimer cu soția».

A doua zi dimineața dna Flimer nr. 1 se coborâ singură în sala de mâncare. Erau puțini vizitatori. Îndată după ea veni acolo și Ilka sêu dna Flimer nr. 2. Amândouă femeile încep să vorbească despre una și alta la urmă se recomandă.

— Pe mine me chiamă dna Flimer, țise berlineza.

— Tot asemenea și pe mine, răspuse Ilka.

Vedând, că au acelaș nume, ele începură să-și spuie rudele, căci credeau că pôte familiile lor sînt înrudite de au acelaș nume.

Pe când vorbeau ele așa, de-odată apare în sală dl Flimer.

Ilka spune «prietenii» sale:

— Domnul e bărbatul meu!

Ve puteți închipui muștra ce a făcut-o bieta dna Flimer, când a vădùt că bărbatul ei devenise bărbatul unei alte femei.

Ce s'o fi întemplat mai târziu nu se știe, destul că în ziua aceea soții Flimer au plecat repede la Berlin, iar Ilka la Budapesta.

Să nu-ți pară reu pentru rugarea ce o faci, ca să ajuți pe aproapele teu; dar află, că a te rugă pentru tine însemnă a pune sare pe o rană.

O înmormântare românească în Biharia.

Vieța poporului dela țără cu nenumăratele sale frumuseți ofere poetilor, pictorilor și tuturor artiștilor, ba și ethnografilor multe subiecte de studii.

În timpul mai nou vieța dela țără a și început a fi reprezentată atât pe hârtie, cât și pe pânză, precum și prin esoposii ethnografice.

Un pictor cu numele Alesandru Bihari, petrecând o vără în părțile Beinsului, s'a inspirat de obiceiurile poporului nostru din părțile acele și a făcut un tablou bine reușit, care reprezintă o înmormântare românească, în comuna Budurésa, unde a petrecut și artistul.

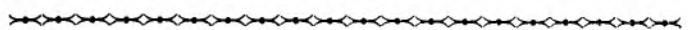
Ilustrațiunea din fruntea foii noastre de acuma este reproducă după acel tablou.

Dela câmp.

Vêra cu toate podôbele sale a sosit. Sîntem la seceriș. Economii dela sate se pregătesc la zilele mari, când au să culgă rôdele ostenelelor lor, să-și umple apoi pungile, ca să pôtă hrăni și pe orașeni.

Orașenii părăsesc vetrele de iernă și pornesc la țără să respire aer curat și să-și întărească nervii sdrunținați.

Acolo preumblările prin grădină și la câmp le ofer mii de plăceri. Iată și cele două dame, din ilustrațiunea a doua de acuma, vin dela câmp, unde au cules un mănunchiu de flori de câmp! Ce fericite sînt!

LITERATURĂ și ARTE.

Sciri literare. Dl V. A. Urechia a dat sub tipar volumul V și VI din lucrarea sa «Istoria Românilor»; ambele vor apăre în curând, ducând studiul istoriei României până la anul 1796. — Dl B. P. Hașdeu a dăruit ministerului de culte al României 450 de volume din opera ficei sale, regretata Iulia Hașdeu, spre a servi ca premii pentru școli. — Dl Ciuflău, deputat, a publicat la București o broșură intitulată «Dare de semnă asupra congresului păcii și a conferinței interparlamentare din Berna».

Ce influință care ultura intelectuală asupra imoralității și criminalității, — conferință ținută la Ateneul Român din București, de C. C. Dissescu, în ianuarie an. c. a apărut în acelaș oraș. Distinsul conferențiar spune, că nu contestă binefacerea instrucțiunii, dar e unul din aceia cari nu se lasă a fi seduși de o idee, pe care o cred greșită. Apoi arată, că instrucțiunea își are rolul seu cercuit și că în afară de instrucțiune este alt ceva care dă adevăratul progres social; e ceea ce se chiamă: o conștiință dreaptă și luminată, produsul unei bune educațiuni și că decă formula «instrucțiune și educațiune» a avut triumful seu, a vinit timpul să o restituim și să dam o mai mare importanță educațiunii, pentru ca să punem societatea pe adevăratele ei base. După acesta dezvoltă influința instrucțiunii asupra moralității. În categoria omienilor învățați nu o să găsim criminali; instrucțiunea religioasă pôte influință direct asupra moralului.

Cura de apă. În urma esperințelor sale de 25 ani, preotul Kneipp a scris o cărtică intitulată «Cura de apă», care s'a tradus în toate limbile europene și s'a răspândit repede în totă lumea. În românește s'a tradus la București și apare în fascicole de câte 15 bani

esemplarul, in editura librăriei Ig. Hertz, de unde se și pöte comandá. Vindecarea cu apă a tuturor bólelor după sistemul lui Kneipp se face prin medicamente fórte simple, ieftine și nesticăciöse, ca apa, oțetul, uleiul, flori de fën, paie de oves și alte diferite plante. Bêtrănul preot a scris cartea întregă numai ca o binefacere pentru clasele sárace; de aceea s'a intocmit și ediția română atât de ieftină. Notăm că la ultima conferință ce preotul Kneipp a ținut la Viena in privința sistemului seu de vindecare a bólelor, au asistat doctori celebri, archiduci și mari aristocrați și cu toții au dat aprobare eminentului practician; câțiva archiduci s'au vindecat deja de bóle cronice după cura cu apă.

Diaristic. «14 iunie 1892» este titlul diarului studenției române, din care a apărut ȃilele aceste ediția a doua, care cuprinde între altele descrierea amănunțită a mărētei manifestațiunii din anul trecut, discursurile rostite cu acea ocașiune, precum și tóte telegramele primite de studenții universitari. — *Revista «Románische Jahrbücher»* iară ș-a schimbat redacțiunea; din cauza acesta iarăș n'a apărut doue luni de ȃile. Noul redactor are să fie dl Petru Broșteanu, vechiu colaborator al revistei numite și membru corespondent al Academiei Române. Numerul duplu pentru maiu și iunie se va espedá in curënd. Așá ne avisēză direcțiunea. — *Democrația Română*, un nou diar, a apărut la Iași.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. La *Teatrul Național* din București se vorbește, că trupa de operete se va reinființă pentru stagiunea viitoare. — *Dșóra Ana Ciupagea*, artistă la *Teatrul Național*, a plecat in misiune la Paris ca să aducă mise-en-scena unei noi piese, care se va jucá in stagiunea ce vine. — *DI Emil Condurat*, absolvent al conservatorului de declamațiune din București a obținut premiul întēiu la dramă.

Teatrul român din Cernăuți. Trupa română de operete din Craiova jócă cu succes din ce in ce mai mare la Cernăuți. Chiar și ȃiarele străine de acolo constatēză succesul acesta și feliciteză trupa română. Mai mare efect au avut operetele Voivodul țiganilor și Neguțătorul de paseri. In prima a fost mult aplaudată dna Irina de Vladaia, care a cântat rolul Safii cu rutină de artistă. Dl Stefan Iulian, in rolul lui Jupán, a fost intocmai ca reposatul seu părinte. Dl Vasiliu, (Barinkay), a cântat frumos și a fost mult aplaudat. In «Neguțătorul de paseri» eroul serii a fost dl N. Poenar in rolul lui Adam. Dnele Elisa Odeseanu (Cristina) și Irena Vladaia (princesa) au cântat și de asta-dată fórte frumos. ȃilele trecute s'a jucat: Boccacio, Fata mamei Angot, Brigandii, Giroflé-Girofla, Baccilul Aniorului, Scara Măței și Domnul Choufleury.

Reuniunea sodalilor români din Sibia a aranjat aseră sâmbătă la 8 iulie n., petrecere socială cu cântări și joc in grădina Hermann. Programul cântărilor. 1. «Cântec de primăveră», cor micst, de C. Porumbescu. 2. «Marș românesc», de Mazalik executat de musică. 3. «Capela», cor de bărbați, de Kreutzer. 4. «Séra de Crăciun», solo pentru o voce de bass, cu acompaniare de pian, de Holstein. 5. Ouvertura operetei «Frumósa Galatea», de Suppé, executată de musică. 6. «Intimpinarea primăverii», cor de dame, de Wiest. 7. «Lacrimi și suspine», solo pentru o voce de bariton, de G. Carlson. 8. «Hora Sinaiei», de Ventura, executată de musică. 9. «Rēmas bun codrului», cor micst de Mendelssohn.

10. Doue cântări pentru o voce de bass cu acompaniare de pian: a) «Nor de vijelie», de W. Humpel; b) «Mândruliță dela munte», de Stefănescu. 11. Doue cântece pentru «Fügelhorn»: a) «Șcii tu», romanță de Kompanski; b) «Unde ești», de Stefănescu. 12. «Nevésta care iubēșce», cor micst, de Musicescu. Cântările s'au executat cu concursul dșórei Olimpia Neagoe și al domnului Ioan Dămian, oficial consist., membri activi ai Reuniunii române de cântări din Sibiu.

Corul plugarilor români din Zăgujeni aranjēză in ȃiua de sf. Petru și Pavel in 29 iunie (11 iulie) a. c. un concert impreunat cu joc in comuna Glimboca. St. liturgiă se va executá de acelaș cor. Programul concertului: Cor bisericesc micst, de I. Costescu; «Vēnătorul», cor de bărb. de C. Porumbescu; «Moș bêtrân», cor micst de G. Musicescu; «Stăncuța», cor micst, de G. Musicescu; «Nevésta», cor micst, de G. Musicescu; «Oștēnul român», cor micst, de G. Musicescu; «Puișorul», cor de copii, de I. Costescu; «Mândruța», cor micst aranjat de A. Sequens; «Rēsai lună», cor micst de G. Musicescu; «Tóca», cor micst, de G. Musicescu.

Reprezentăție teatrală la Sucéva. Diletanții români din Sucéva au aranjat acolo joi la 6 iulie n. o reprezentăție teatrală in folosul societăților «Șcóla Română» și «Societatea Dómnelor Române din Bucovina». S'au jucat piesele «Cinel-Cinel» și «Nunta țerănescă» vodviluri naționale de V. Alecsandri. Teatrul s'a dat in localul de gimnastică.

O nouă Rhapsodie Română. A apărut la Caransebeș, in editura tipografiei și librăriei diecesane compositia musicală intitulată: «Rhapsodie Română» pentru pian pe doue mâni, de Antonie Sequens. Piesa e dedicată dnei Cornelia Bredicean. Prețul 2 coróne.

Piese musicale. La G. Graeve et Comp. in București se află de vëndarre următóarele piese musicale: Ion Capelleanu: «Lăcrimóre» polca mazurca, 1 leu; E. Kompanski (E. K. Niedola) Hora Florica, 1 leu; Hora Linuța mea, 1 leu; Bé din cupa-mi, romanță, 2 lei; Pasere galbenă 'n cioc, cântec popular, 1 leu; Iacob Mureșan: Marșul cooperatorilor români, 1 leu.

BISERICĂ ȘI ȘCÓLĂ.

Șciri bisericesci și școlare. Din fundațiunea *Gozsdu* sânt a se conferi mai multe stipendii pe anul școlar viitor, pentru studiile dela facultățile mai inalte; terminul concursului e 1 august. — *DI Mihail Fuica*, paroc in Srediștea-mică și asesor consistorial, a fost numit de consistoriul din Caransebeș administrator protopresbiteral al tractului Vêrșet. — *DI Iacob Radu*, alumn al Colegiului pontificiu St. Atanasiu din Roma și dr. in filosofie, a fost promovat la gradul de doctor in teologie. — *DI Modest Popescul* din Cernăuți a fost promovat la 27 iunie la universitatea din Cernăuți la gradul de doctor in medicină.

Seminariul Nifon la București. Duminecă s'a pus pétra fundamentală a seminariului Nifon mitropolitul. Mitropolitul primat a oficiat serviciul divin. Dl C. Gogu, unul din eforii aședământului Nifon-mitropolitul, a ținut un discurs la care a respuns mitropolitul Ghennadie. Noua clădire va cuprinde 8 clase, un amfiteatru și tóte celelalte încăperi trebuitóre; ea se face in curtea vechiului local, còltțul calei Rahovei și strada 11 iunie.

Esamenele. La Cernăuți in sēptēmăna trecută s'a ținut examenul cursului român, pe care-l intreține Societatea dómnelor române din Bucovina. Dra Turēchi,

l'au prins și decă n'ar fi sosit in grabă gendarmii, de sigur că-l sfășiau. Causa acestei crime e că Valean iubiă foarte mult pe Margela pe care a cerut-o in doue rënduri de soție, dar de amëndoue dățile a fost refusat, nu de părinții fetei, ci de fată, care nu-l putea vedé in ochi.

Petrecere de vëră. La Borgo-Prund se va arangiá in 11 iulie o petrecere de vëră in sala școlei normale fundatiionale. Comitetul arangiator e compus astfel: dr. Nic. Hanganuș președinte; drd Vas. Pahone secretar, Leo Parasca cassar; vinitul e destinat pentru scop filantropic.

Știri scurte. Reuniunea femeilor române din Brașov a fost convocată de cătră presidenta dna Agnes Dușoi, in adunare generală estraordinară, pe joi la 6 iulie. — La Năsëud studenții maturisanți dela gimnasiu au arangiat in sâmbăta trecută bal in otelul Rahova. — Din Câmpeni se scrie, că pe muntele Marșoia, proprietatea comunei Scărișóra, păzitorii din pădurile erariale au impușcat șapte români, dintre cari unul a și murit.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Studenții din Paris au făcut in sêptemâna trecută demonstrațiuni, cari cu ajutorul socialiştilor au devinit o adevërată revoluție. Demonstrațiile s'au indreptat in contra prefectului poliției Lozé, care trată reu pe un student. S'au rânit mai mulți și un impiegat a fost omorît. — Cununța principelui de York, fiul principelui de Wales, cu principesa Teck s'a serbat la Londra joi in 6 iulie. — La Belgrad in Scupcină se fac mari agitații, pentru ca fostul minister liberal să se pună sub acasă.

Dragoste la bătrânețe. Iată un esemplu, care dovedește, că inima omului nu îmbătrânește așa de lesne, ori cât de mult îl apesă greutatea anilor numeroși. Subofițerul in retragere, Procopie Dogabioška, in vërstă de 99 de ani, s'a sinucis la Rostoff-pe-Don (Rusia.) Bătrânul a fost găsit spënzurat in odaia lui. Soldatul acesta a fost un erou in vremea lui. El a luat parte la teribila luptă dela Berezina, când Napoleon cel mare a fost bătut și respins din Rusia, precum și la luptele dela Lipsca, unde in urma unui glonț de tun i-a rupt un picior. La Rastoff, ofițerii și intrégă garnisonă, precum și cetățenii preparau o serbare frumósă in onórea lui, pentru čiua când va indepliní 100 de ani. Toți erau siguri, că subofițerul va trăi mai mult chiar, căci erá voinic și robust. Dar iată că și-a curmat čiilele. Dogabionka a bëut inainte de a se spënzurá o jumătate de butelie de rachiu tare care-i plăcea foarte mult. Sub butelie a lăsat o scrisóre in care esplică motivul sinuciderii. El se amarezase de o fată foarte frumósă in vërstă de 17 ani pe care ar fi vrut bucuros să o ia de soție. Destul i-a făcut el curte, căci fata nu voia să șcie de el. Ba intr'o či l'a luat in rís, dicensu-i hodorog și schilod bătrân...

Costumul igienic pentru femei. Doctorul Dickinson din Brooklyn a cetit la asociția ginecologică americană un curios memoriu asupra costumului femeesc, redus la cea mai simplă espresie și tot d'odată igienic. Acest doctor a probat că bólele de care suferă femeile le vin din prea multa complicație a rochiilor ce pórtă. Acest costum igienic, inventat de celebrul doctor, se compune din 5 piese: Intëia este o bucată de postav ajustându-se la gât și descindënd până la șolduri. A doua care nu trebuie să slugescă decât iërna, este un

fel de tricot foarte gras. A treia este un fel de camizon de muselină, acoperind bustul și pulpele. A patra repesintă rochia construită dintr'o singură piesă de asemenea care se prinde dela umeri. A cincea piesă, — concesie făcută modei — consistă in un fel de haină sac, un lucș, după părerea escelentului invëțat. Iată o toaletă care trebuie să fie foarte comodă, dar nu cred să se găsescă in tótă lumea o singură femeie care să se imbrace cu dënsa și să se lipsescă de toaletele esistente, cari de și nu sânt igienice, dar totuș dau mult farmec reprezentantelor secului frumos.

Un tablou curios. Acum, cu ocașia alegerilor din Germania, colportorii fac o mulțime de parale cu un tablou curios, pe care îl vënd prin comune și pe care îl cumpëră toți țëranii. Tabloul acesta, repesintă o scară, pe spițele căreia sânt zugrăvite de sus in jos figuri simbolice. O figură repesintă pe împërat cu sceptru in mână și cu o corónă; urmëză apoi: un graf ținënd o sabie; un preot in haine bisericesci; un evreu cu perciuni ținënd in mână un sac cu bani; un soldat cu casca in cap și cu sulita in mână; un cerșetor cu bastonul și cu traista; in sfërșit de desubtul scării un țëran, ședënd pe un sac mare plin de grâu. Împëratul dize: «Eu domnesc peste voi toți». Graful dize: «Eu ve poruncesc la toți». Preotul dize: «Eu me rog pentru toți». Evreul, care e zugrăvit mai sus decât împëratul, dize: «Eu profit dela voi toți». Soldatul dize: «Eu ve apër pe toți». Cerșetorul dize: «Eu cer pomană dela toți». Și in sfërșit țëranul dize: «Fie cum o vré Dđeu, dar eu ve hrănesc pe toți șese».

Un cadavru viu. In statul Tacoma, (America), un țëran voinď să taie un pom bătrân, descoperi cadavru complex petrificat al unei tinere fete, la o adâncime de doue picioare. Se presupune că acel cadavru se găsește acolo de vre-o douedeci de ani și a fost ingropat de nisipul, de foile și alte materii strânse la piciorul arborului in timpul acestui period. Țëranul transportă acel corp de pëtră in casa sa și-l spëlă cu grige. După acestă spëlătură el luă aparența unei statui de marmoră și fiind perfect de bine conservată părea că erá imagina nu a unei persoane mórte, ci a unei copile adormite. Descoperirea acestui cadavru n'ar avé nici o importanță, decă in el nu s'ar observá un fenomen, care neliniștește pe mulți medici, de care el a fost esaminat. Buzele și obrazii sânt colorate ca acelea ale unei persoane vii, și colorațiunea apare la resărirea sórelui spre a dispăré la apusul sórelui. Când vremea este ploioasă fața remâne palidă. Invëțății cari studieză acest fenomen, se perd in conjecturi și-și bat de gëba capul spre a-l esplică.

Calindarul sêptemânei.

Dum. a 7-a după Rosalii, Ev. dela Mateiu c. 9, gl. 6. a inv. 7.			
Đia sêpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Duminecă	27 Cuv. Samson	9 Círilus	4 13 7 56
Luni	28 SS. Círil și Ican	10 Amalia	4 14 7 55
Martí	29 † Petru și Pavel	11 Amelberg	4 15 7 54
Mercuri	30 † Sobor, SS. Apostoli	12 Henric	4 17 7 53
Joi	1 Cosma și Damian	13 Margraeta	4 18 7 53
Vineri	2 Vest. Précuratei	14 Bonaventura	4 19 7 52
Sâmbătă	3 Mart. Iachint	15 Împ. Apost.	4 20 7 52

Cu numerul acesta se incheie semestrul ianuarie-iunie. Rugăm pe abonantii noștri să-și innoiescă abonamentele de timpuriu; cei ce nu mai vor să fie abonați, binevoiescă a ne avisá prin o cartă poștală să le sistăm espedarea cu nr. viitor.

UMOR și SATIRĂ.

Fum de tutun.

Fata: frumoasă, crescută și învățată la pension, cu idei «romanțioase»; ține mult la escentric. Vre să se mărite, dar dorește ca acela pe care l'ar luá, să nu fumeze, în ruptul capului. Îi place lucsul și curtea, ori cât de stăruitore ar fi ea.

Timărul: Înalt, bine făcut, are diploma de licențiat în litere, se îmbracă după ultimul jurnal; caracter nobil, creștere model, dorește să se însore cu o fată din societatea înaltă, cu zestre bună, virtute, menageră și frumoasă tot odată.

Fumá tutun mult înainte, dar o bólă de piept l'a oprit pentru ore-care timp.

Tatăl: om bun, îndatoritor, n'are decât 50 de ani și cu tóte acestea përul i-a albit încă de mult; ține mult la fata lui și de aceea nu face decât ceea ce ȕice dënsa.

Numele fetei: *Elvira*.

Numele tinerului: *George*.

Numele tatălui: *Cosmescu*.

*

La un bal de societate, s'au vëduț, s'au plăcut și a doua ȕi George s'a dus la Cosmescu și a cerut mâna Elvirei.

Tatăl a primit, remânënd să consimtă și fata.

Elvira nu are nimic de ȕis, căci dënsa face tot ce-i vine la socotëlă și părintelui seu; spune inse că nu s'ar măritá cu tóte astea, decât acela pe care ar voi să-l ia de soț, ar fumá.

George spune că nu fuméză și chiar are oróre de tutun; e admis cu unanimitate, și chiar în séra aceea se face logodna; iar, după o lună, la biserica Sf. Neculai se celebrá cásătoria acestei părechi atât de potrivite.

*

După trei luni.

Bărbatul începe să simtá lipsa tutunului: să nu fumeze, cum făcea altá datá, o țigará la cafea, dimineța, după mészá séu séra, erá un adevërat chin.

Intr'o ȕi îi vine o idee.

Inchiriéză o camerá mobilatá unde se duce regulat, dimineța și după mészá, ca să fumeze câte o țigará.

Elvira bagá de sémă acéstá lipsá regulatá, și își inchipuește numai decât că George o înșelá, că póte are o amantá, căci cum s'ar fi putut luá altfel lipsurile regulate, aprópe la aceeaș orá?

Din acea ȕi începe să fie din ce în ce mai gelósă; inse George, care nu șcicia nimic de bănuieľa femeii lui, nu observá schimbarea ei.

Elvira se apucá într'o sérá să-l urmărescă; vëduț că bărbatul ei se oprește la pórtá unei case aprópe singuratece, o deschide, intrá înlăuntru.

Se gândește că bărbatul ei a intrat în acea casá ca să-și aștepte amanta. Cautá să se stăpânescá pentru un moment, dar ne mai putënd îndurá lovitura ce o izbise, se repede cu furie, impinge ușa și remâne pe prag.

Bărbatul ei ședea lungit pe un fotoliu, cu o țigará între dinți. Când vëduț pe nevéstá-sa, se sculá rușinat ca un școlar și ascunse mâna la spate. Elvira care nu se putea încă desmeticí, întéiu nu înțelese nire, dar îndatá pricepuț ce erá.

Atunci se repeđi la bărbatul ei, îl luá de gât, sărutându-l cu foc.

— Va să ȕică tu fugiai de mine ca să te inchidi și să fumezi? Eu credeam cu totul altceva, urmă ea, mi-am inchipuit că... me înșelai...

— ? ! ?

— Iértá-me... cum te iert și eu pentru că fumezi.

Se îmbrățișará iar.

— Și d'acum să fumezi acasă, ori când vrei; in-cepe să-mi placá și mie fumul de tutun; simt chiar că am nevoie să-l respir.

GR. MARUNȚEAN.

Un filosof.

— Am cernut mii de doctrine

Prin a minții-mi sitá dësá.

— Ȑeu, că sita-ți cerne bine,

Pelmul tot să trecá-l lasá,

Iar tărítele le ține.

AR. DENSUȘIANU.

Aniversarea morții lui Eminescu.

Vinerea trecutá s'au implinit patru ani dela mórtea lui Mihail Eminescu.

Dorința-i s'a implinit, căci nimeni nu și-a adus aminte de dënsul ca să-i «plângá la creșcet».

Singur «teiul sfânt» îl compătimesce.

Păcală sergent de stradă.

Judecátorul: Sergent, așa dará ȕici, că acusatul ȕi-a tras un pumn zdraván.

Sergentul: Da, domnule judecátor.

Judecátorul: Spune drept, cum s'a întëplat faptul?

Sergentul (dând un ghiont drept în gura magis-tratului): — Uite așa, domnule judecátor, să trăiți...

Omul cu șapte fete.

Păcalá e întrebat de Tândalá:

— Care e cel mai fericit?... Cel care are un milion, séu altul care are șapte fete?

— Cel care are fetele, căci milionarul dorește să mai aibá, iar cel cu fetele e prea mulțámit cu ce are.

Esamenele.

Fisica.

Prof. — Dșórá spune-mi ce este bateria și care e mai bună?..

Dșóra. — Este... este... bateria cea mai bună comandatá de locotenentul de artilerie Fercheș.

Genealogia.

Prof. — Dșórá Marie, ce fel de rudenie este cousine?

Dșóra. — Cousine este pe franțuzește, și însem-néză pe românește acea rudenie, pe care o altá rudenie de secs bărbătesc póte luá cu sine ori unde, fără obstacol de etichetá séu moral.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORA DEA-MARE.

